

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak :
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Iparosok, választó polgárok.

A törvényhatósági bizottsági tagok választása előtt az őszinte szó csak szeretett városunk iránt tartozó kötelesség.

Iparostársak mindegyiketeknek meg van a joga, hogy véleményét szabadon nyilvánítsa. Ti, a munka emberei nem is vagytok máshoz szokva, csak az őszinteséghez. Őszintén mondjátok el, ami a lelketeket nyomja, de épen ezért szívesen is veszitek az őszinte meggyőződésből fakadó szavakat.

Iparostársak! Eddig megtudtátok őrizni egyesüleseitekben, amelyek egyedüli célja az ipar előmozdítása, a pártatlanságot, megtudtátok védeni testületeiteket, egyesületeiteket a politikától, mert tudtátok, hogy a politizálás a testületekben csak szent foglalkozástok kárára válik.

De most, épen a községi választások előtt, az építő iparosok helybeli társulatának elnöke ezen szép és nemes felfogástoktól el akar benneteket terelni. a társulat tagjait gyűlésre hívta egybe, hogy a társulatban politikát üzzenek, hogy a társulat nemes célját a városi politikával cseréljétek föl.

Iparos ársak, ti független gondolkozású emberek vagytok, ti megtudjátok érteni mért bukott a régi Mamusich párt, mért lekesednek az új hatóságért, melynek magyar érzésektől színültig telt lelkü polgármestere Biró Károly.

Iparostársak, tiltakozzatok holnap az ellen, hogy egy társulat elnöke meg akarjon benneteket téveszteni, hogy nemes foglalkozástok javának előmozdítására alakult társulástokat Mamusichék politikai eszköznek akarják felhasználni.

Ti magatok is összetudjátok hasonlítani a multat a jelennel és szavaztok ezen összehasonlítás után.

Iparostársak, olyan ez a terv, mint amilyen csunya az, mikor

a függetlenségi eszméket beledobják a város háztartásába, hogy felgyujtsák vele a lelkeket.

Tudjátok mit akarnak ezek a függetlenségek? Fel akarják kebleiteknek tűzével gyujtani saját várostokat, otthonaitokat, hogy azután mint a hajléktalan szegények öhozzájuk forduljatok vigasztalásért, segélyért, hogy azután ennek a szegénységnek a révén kötőféken vezethessenek benneteket oda, ahova akarnak.

Polgártársak, ne engedjétek magatokat lépre csalni. Hallgassátok meg a mai hatósági pártot, s azután szavazzatok.

Mit mond ez a hatósági párt, mit mond Biró Károly dr. polgármester? Ezeket mondja, figyeljétek:

Mi felakarjuk építeni, gazdaggá akarjuk tenni otthonaitokat.

Választó polgárok, az alapot a ti segítségetekkel sziklaszilárdan leraktuk. Felépítjük olyanná, a ti segítségetekkel, hogy lelkeitek majd gyönyörűséget lelnek bennük. És ti ebben a gyönyörűséges biztos otthonban szabadon gondolkodtok, mint a magyar állam hű polgárai, követhetitek lelkeitek hazaszeretetének sugallatát. Így gondolkodik a hatósági párt, így Biró Károly.

Választópolgárok, aki másképpen gondolkodik, bünt követ el. Aki másra ámit benneteket, keserű könnyeitekre szomjuhozik.

Választó polgárok tegyétek kezeiteket szívetekre és hallgassatok a becsületes, őszinte munka embereinek szavára.

Egy független iparos.

Pleszkovich Lukács és társai mint financok.

»Bizottsági tagok választása előtt« cím alatt dr. Pleszkovich Lukács aláírásával megjelent röpirat 3-ik pontjára »Az adóösszeírásra« vonatkozólag a következőket válaszolja egy függetlenségi szavazó.

A 3-ik pontba foglalt állítások teljesen alaptalanok s arra vallanak, hogy a Doktor ur nem igen foglal-

kozik az adóügyekkel, mert ha azokat alaposan studirozná. akkor nem állitana olyan dolgokat, amelyek csak arra valók, hogy a választások előtt a könnyen hívó választókat megmegtéveszszék.

Ugy látszik a Doktor ur jobban ért a politizáláshoz és ámitáshoz, mit az adóügyekhez.

Azt mondja a Doktor ur, hogy az ugynevezett »klikk« azt hirdette, miszerint az adóösszeírás nem történt helyesen. hát ez a dolog nagyon is igaz volt, mert Mamuzsits Lázár polgármestersége alatt nem ment minden évben ki a helyszínrre és nem járt házról-házra az összeíró bizottság, hanem csak ugy patrialkalisan elvégezték az összeírást benn a hivatalban, pedig az összeírást a helyszínen kell teljesíteni, ezt parancsolja az 1883. évi 44-ik t.-c. 14. §-a.

Hogy a polgármester az összeíró bizottság mellé bizottsági tagokat rendelt, ez szintén kötelessége volt a polgármesternek, mert erre őt az 1889. évi XXVIII. t.-c. értelmében a zombori pénzügyigazgatóság utasította.

A 4 korona napidíjat miért nehézményeli a Doktor ur, vajjon Ön eljött volna-e hétről-hétre a szállások közé saját kosztján díjtalanul teljesíteni az ellenőrzést az összeírásnál?

Az mondja továbbá, hogy a kiküldött bizottság 5 hónapon keresztül teljesítette az összeírást, hát ez az állítása is valótlan, mert csak 4 bizottság működött 4 hónapig, tehát egy körre és pusztára egy hónap esett, a mi nagyon is természetes, mert jelen körülményei között sem képes az összeíró adótiszt egy kört és egy pusztát 1 hónap alatt lelkiismeretesen összeírni. Hogy az összeíró bizottság felirt mindent a mi adóköteles, az szintén kötelessége, mert ha ezt pontosan nem teljesíti akkor az 1883. évi XLIV. t. c. 101. §. értelmében a pénzügyigazgatóság megbírságozhatja esetleg súlyosabb mulasztásnál még bünvádi eljárást indítanak ellene.

Hát ezt nem tudja egy doktor juris. Ugye ezt sem tudja, hogy ha az összeíró adótiszt valamit nem vesz fel helyesen s ebből kifolyólag helytelenül rovatik meg valamelyik fél adóval, hogy a kirovás ellen jogorvoslattal lehet élni?

De legérdekesebb az a kijelentése a Doktor urnak, hogy a kamarák, folyosókat szobának irtak be, hát ez a kijelentése is oly alaptalan, mint a többi s ugylátszik nincs tisztába Doktor ur a szoba fogalmával, mert

ha tisztába volna, akkor nem felebbezett volna, azért mert önnél a két irodai szobát szintén adó alá vették. A felebbezésében azt mondja, hogy nem tartozik házostály adót fizetni, mert mint ügyvéd III. oszt. ker. adóval lévén megróva, s így ebben benne van a házostály adó is.

Azt mondja továbbá, hogy Biró Károly polgármestersége alatt 98.000 kor. adóemelkedés van. Hát bizony Doktor ur ez sem igaz, mert hogy mennyivel emelkedett az adó azt pontosan kiszámítani a Doktor ur nem tudja.

Igaz, hogy emelkedett az adó, de hogy miért, azt mindjárt kimutatjuk.

Maga a Hauser lókereskedő cég 42853 kor. III. oszt. ker. adóval van megróva 1904. évre. De ne feledjük, hogy 1903. évben ex-lex állapot volt, és az adókiivetés szünetelt s így 1904. évben az adókiivető bizottság igen sok esetben 1903—1904. évre állapította meg az adót, ez is fényes emelkedést mutat.

De szaporodott az adó azért is, mert a népesség szaporodott s minden birtokos 16 éven felüli családtagja fej adóval rovatik meg, de szaporodott még azért is, mert számtalan ház megszűnt adómentes lenni, az új házakra meg nem kértek adó mentességet.

De különben is valamennyi adó nemet, az I.—II. oszt. ker. és föld adó kivételével az utóbbiak helyes kivetését csak felülvizsgálja — a kir. pénzügyigazgatóság veti ki s a város polgármesterét csak felelősség terheli, de nincs joga sem a kivetésbe sem az összeírásba beavatkozni, neki csak az ellenőrzés a kötelessége.

Hát Doktor ur kimutatuk, hogy az ön állításai szemenszedett valótanságok, de meg azt is kimutattuk hogy ön annyit ért az adóügyekhez és azok kezeléséhez, mint hajdu a harangöntéshez s azt az egyet ajánljuk, hogy maradjon ön csak saját hivatásánál s ne kontárkodjék oly dolgokba a mihez nem ért, de ugy halljuk, hogy ahhoz csak annyit ért, mint az adó ügghöz, tehát legjobb lesz az obranica gyártásnál maradni.

A bajai közélet multja és jelene.

(Saját tudósítónktól.)

Baja, nov. 19.

Az áldatlan és dicstelen manővereknek munkát és fejlődést bénító amaz egész sorozata, melyet a politikai ellenzék „ex abrupto“ keletkezése óta nálunk a polgárság komoly higgadtsága és józan gondol-

Vidékre szállítok naponta.

Figyelem

Eletnagyságu ingyen fénykép 15 korona bevásárlásnál.

A Versenyáru üzletnek

nem kell reklám, csak a cégre tessék figyelni, mert az a Versenyáru üzlet, ahol oly bámulatos olcsón lehet vásárolni, csak a Papuespiaeon van, Stojkovits Dusán festék üzlete mellett Barátok templománál, SZABADKA.

Cylinder vasalás 15 kr.

Vidékre szállítok naponta.

Figyelem

Eletnagyságu ingyen fénykép 15 korona bevásárlásnál.

kodásmódja ellen indit és egyre folytat, az a töméntelen sok álokoskodás, melyeknek sulya alatt Baja város negyedszázadon át fölvirágozott társadalmi harmoniája mostanában szinte széttörik, és amelyek e mostoha anyagi viszonyok között tengődő város kulturális és anyagi jövőjét egyenesen aláaknázni hivatják, — emlékezésre készítenek egyrészt oly időkre, mikor még a szabadelvű kormány égisze alatt haladtunk előre az erkölcsi és anyagi gyarapodás ösvényén, de kötelességünkkel teszi másrészt — a jelen szerencsétlen közviszonyok megrajzolása mellett az is, hogy föltárjuk polgártársaink színe előtt amaz egyedül üdvözítő utakat, — melyekre visszatérve, megvalósíthatjuk mindazt, ami Baja város polgárságának boldogulására vezet.

Találón jegyezte meg nemrég a mi szerény városi parlamentünkben, egyik régi hűséges öre és istápolója a mi közéletünknek, petőji *Szutrély* Lipót királyi tanácsos, miszerint az ellenzéki oldalról elhangzó kised főlészólásoknak a közgyűlésben is „olyan áldatlan pártpolitikai szaga van mostanában”. Megfertőztették már, a nép vezéreivé szegődött függetlenségi korifeusok azt a megszentelt csarnokot is a pártpolitika romboló jelszavaival, hol egyetlen ígét volna csak szabad hirtetni: a város üdvét, a polgárság boldogulását célzó lokálpatriotizmust. Politikai pártszempont hamis szemüvegén nézik ők a bajai közigazgatási élet kipróbált harcosainak, a városi tanácsnak minden tényét és — legyen az bár legcélibányosabb — „percet”-ot kiáltanak reá csak azért, mert megalkotó künn az életben történetesen a szabadelvű politika hívei.

Es megindul a locsogás, a pusztán hangulatkeltésre jó szóáradat, minden komoly munkának ez a szerencsétlen kerékkötője.

És aminek alapkövét negyedszázados kormányparti éra alatt, a város érdekében való zajtalan munkálkodás jegyében oly derekasan lerakták, Baja város kulturális és anyagi jövője kiépülni nem tud, mert a demagógia hatása alatt fanatizált népnek — úgy látszik — cirkusz kell még, dicstelen, akrobata mutatvány, nem pedig kultúra és kenyér, melyből mind magunknak, mind utódainknak közmívelődés és vagyon fakad.

A piaci hangmodor, a város igazi nagyjával való zabolátlan gorombászkodás elkábítja a jó polgárokat és a momentán tobzódás kedvéért föláldozza a bajai iparosság drága idejét, amely — egy örök igazság szerint — egyenértékű a pénzzel, a vagyoni gyarapodással.

És pangásnak indul a meszehírű bajai ipar, mert a naphosszat való áldástalan politizálás megakasztja a munkakedvet és a tetterőt.

Huszonöt esztendőn át megóvta a kormányparti éra iparosainkat a politika vészés rákfenéjétől és e negyedszázados időszak mindig fényes lapja marad Baja város történetének. Számptalan példa mutatja csalhatatlanul, hogy ami áldásos intézménye ennek a városnak csak

van, mind a kormány jóvoltából, és azoknak a munkás férfiaknak az agilitásából született meg, a kik itt Baján a szabadelvű kormány elveivel való ragaszkodásra buzdítják a polgárokat.

Készséges szószólói és eredményel járó támogatói voltak szabadelvű nagyjaink a bajai polgárság ügyeinek a kormánynál mindenha és — csak ne ámitsuk magunkat — legvitálisabb érdekünket, a dunai áthidalást sem a rövidéletű ellenzék váltotta valóra. Három évtized kellett hozzá, hogy ez a kérdés a realizálásra megérjen és hogy történetesen ellenzéki éra alatt vált valóra ez a forró óhajlásunk, az csak újabb megnyilatkozása a hazafias kormány igazságérzetének, mely még a negyedszázadon át vallott szabadelvű hitvallásuktól eltántorodott bajaiak irányában is fennen lobog.

Amikor a bajai iparosok állandó otthonának megteremtéséről volt szó, ugyancsak a szabadelvűpárt vezető emberei állottak a mozgalom élére és az iparkiallítás annál sebei ércznel maradandóbban hirdetik, hogy erkölcsi sulyt és anyagi tápot a bajai iparnak elsősorban ugyanez a párt nyújtott mindig és nyújt ma is.

Am ne részletezzük a lefolyt évszázad negyedik vívmányait, szüntelen való munkájának sikerét.

Az országos politika nagy arénájában ismét becsületes és a polgárság érdekében való munkát folytat mostanában a kormány. Megakarja szabadítani a parlamentet az obstrukciótól, mely az ex-lex áldatlanságaihoz vezet el. És az ellenzék — munka helyett — ismét obstruál és megint utjába áll a kormány kulturális és gazdasági nagy munkaterveinek. Ez az oka, hogy megakadt a szabadelvű kormány munkaprogramja és hogy eminens fontosságú országos kérdések nem váthatnak mostanában valóra.

A nemzet jövőjéért aggódó kormány aligha fogja tétlenül nézni ezuttal az ellenzéknek ezt a romboló munkáját, hanem előreláthatólag a nemzeti akaratot hívja föl tanuul a maga igaza mellett.

És ha megszólal a képviselőválasztás harci riadója, mely az urnához szólítja polgártársainkat, reméljük, tudni fogják most már, honnan fakad reájuk boldogulás és élet, és kik azok, akik a hazapuffogatás cégeire alatt, üres locsogással nyakát szegik egész gazdasági jövőnk kialakulásának.

A nemzet impozáns többsége szegődik a szabadelvű kormány munkájának zsoldjába és — emberek lévén — nem csoda, ha elsősorban a saját híveik szivedobbanását hallják és értik meg odafönn.

És miközben a kormányelvek jegyében sáfarkodó városok fejlődnek, gyarapodnak, Baja városa vesztel az ellenzékieskedésnek az élet forrásától elzárt utvesztőjében, hol érdekeiért kiáltó szava elvész — a pusztában kiáltónak szavaként.

S. Z.

A tegnapi események utóhangja.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest. 1904. nov. 19.

A Magyar távirati iroda jelenti: A mint az ország minden vidékéről beérkezett hírek jelentik, a lakosság a Dániel Gábor-féle indítvány kerestülvitelét mindenütt megnyugvással és helyesléssel fogadta. A képviselőházat rövid idő múlva összehívják a negyedik ülészsakra és a parlamentnek módjában áll felhalmozott ügyeket az obstrukciótól való félelem nélkül elintézni és zavartalanul pozitív munkához látni.

A Dániel-féle indítványt kétségkívül a forma megsértésével emelték határozottá, de az obstrukció az előbbi kormányokat, a Bánffy—Széll és Héderváry-kabineteket is kényszerítette, hogy az állam legfőbb érdekeinek megóvása céljából tettegyék magukat az alkotmányos formákban. Az obstrukció büne, hogy a törvénykivüliség, az ex-lex állapot ugyszólván megszokott dolog lett. Az államadósság kamatainak folyósítása, a katonaság és a tisztviselők fizetése az ex-lexben csak a leglényegesebb alkotmányos formák megsértésével történhetett.

Meg is történt, a nélkül, hogy az obstrukció a kormányt valaha felelősségre vonta volna vagy le merte volna vonni a kabinettel szemben a formahiba konzekvenciáit. A házsbályokon tegnap esett sérelem min. denesetre sokkal csekélyebb, mint az ex-lex állapottal elkövetett törvénytelenység Sőt, ha legesen higgadtan és elfogulatlanul vizsgáljuk a dolgot a többség nem tett egyebet, mint-hogy kétségtelen jogát érvényesítette, megváltoztatva egy szabályt, mely közfelfogás szerint már régóta nem felelt meg rendeltetésének és a melynek a szokott formák között való módosítását nyilvánvaló erőszakkal akadályozták meg.

Bármilyen jogi véleménynyel is legyen az ember, be fog állani az országra nézve az az üdvös következés, hogy az áldatlan, veszedelmes obstrukciónak elejét vették és végre megkezdődhetik a komoly parlamenti munka ideje.

Wlassics Gyula és Darányi Ignác orsz. képviselők levélben értesítették Tisza István gróf miniszterelnököt és Podmaniczky Frigyes bárót, a szabadelvűpárt elnökét, hogy a tegnapi ülésben történtek folytán elveik sértetlen fenntartása mellett, a szabadelvű párt kötelekéből kilépnek.

Gróf Tisza István ma délelőtt kiutazott Gödöllőre a királyhoz, akit még tegnap értesítettek telefonon a „diadal”-ról.

A főrendiházban ma délután egy órakor ülés volt.

Az egyesült ellenzék értekezlete.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest. nov. 19.

Az egyesült ellenzék ma délelőtt tartotta első érdemleges értekezletét a Kossuth-párt körhelyiségében dél-

előtt tíz órakor. A pártkör már jóval a kitűzött idő előtt benépesült. Tizedfél órakor: *Kossuth* Ferenc néhány főrral. Később *Apponyi* Albert gróf, *Justh* Gyula, *Rakovszky* István, *Ugron* Gábor és *Szederkényi* Nándor; majd később *Zichy* Aladár gróf, *Bánffy* Dezső bárót *Eötvös* Károly képviselte. Összesen kilencvenötön voltak jelen.

Az értekezleten *Kossuth* Ferenc elnököl. A vezérek a főasztalon foglaltak helyet.

Kossuth Ferenc kijelentette, hogy a politikai ellentétek válaszfalát le kell rombolni, a kormány támadását — vissza kell verni és ezzel az erős elhatározással kell majd innen elmenni. Más érzés most a szivekben nincsen. Egy végrehajtó bizottság kiküldését indítványozza, mely a pártok elnökei kivül *Apponyit* is magába foglalja.

Apponyi Albert gróf ezt a meghívást köszönettel fogadja.

Eötvös Károly ezután *Bánffy* Dezső nevében kijelenti, hogy a küzdő nemzethez az ujjpárt csatlakozik.

A végrehajtó bizottságot választották meg. Tagjai lettek a pártok elnökei és alelnökei, ezeken kívül tagja lett még: *Eötvös* Károly, *Apponyi* Albert, *Ugron* Gábor és *Vázsonyi* Vilmos.

A végrehajtó bizottságot teljes hatalommal ruházzák fel, hogy az összes pártok nevében intézkedjék, kiáltványt szerkessen a nemzethez és tiltakozó feliratot intézzen a királyhoz.

Kossuth Ferenc különösen annak a kidomborítását óhajtja, hogy az eltiprás a király nevének felhasználásával történt.

Justh Gyula kijelenti, hogy most már nincs ideje a beszédnek hanem cselekedni kell. Csak az egyesült ellenzék végrehajtó bizottsága intézhető.

Eötvös Károly szerint nagyon meg kell fontolni mindent. Nem tudjuk lesz-e még országgyűlés. Csak a jövő napokban tudjuk meg, hogy a kormány mit akar és mit tesz a nemzet.

Zmeskál Zoltán szerint még nem toroltuk meg a kormány törvénytírást, addig az ellenzéki pártok egymás között fegyverszünetet kössenek.

Necsak itt a pártklubban, hanem a vidéken is.

Lukács Gyula indítványozza, hogy minden ellenzéki párt egy napon tartson országosgyűlést a fővárosban.

Kaus Ivor báró teljesen rendelkezésre bocsátja magát a végrehajtó bizottságnak és rendelkezésre bocsátja tollát.

Holló Lajos: Az összes ellenzéki pártok dicsőn megállották a vereséget. A salak elhullott az ellenzéken és most már együtt küzd minden hazafi és nyugodtan nézhetünk elébe a küzdelemnek. Hozzuk össze a nemzetet és menjünk bele a küzdelembe.

Sághy Gyula szerint mindjárt az első napon kell tiltakozni az orvtámadás ellen.

Benyovszky Sándor gróf azt hiszi, hogy az országgyűlést nem is hívják többé össze.

Zichy Aladár gróf a néppárt nevében tiszta hazaszeretetből min-

Szilasi Károly üzletében ritka alkalom van remek szőnyegek meglepő olcsó árakban beszerzésére

denhez hozzájárul, amit az egyesült ellenzék határoz.

Apponyi Albert gróf csak egyet jelent ki és ez az. Egy cselékdjünk.

Ezek után a végrehajtó bizottság ült össze, hogy a két manifesztumot megszerkesztesse.

H I R E K.

TÁJÉKOZTATO.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig. Vasárnap déle 5-től 9-ig 12-ig.

November 20. Agarászversenyek. November 20. A szabadkai általános munkásképző dalkör asztaltársaság Katali bálja a Szarvasban.

December 4. I. z. öns. és gyámolító egyletchan ka estélye.

December 4. A báró Hirsch egylet közgyűlése a Pest szállodában.

— **Erzsébet emlékezete.** Arpád-házi szent Erzsébet névünnepeit kegyelettel ünnepelte meg városunk közönsége. Az összes tanintézetekben ünnepélyeket tartottak, amelyeken az oktatók a nap jelentőségéről tartottak előadásokat, a tanulók pedig alkalmi szavallatokkal és énekek előadásával működtek közre, hogy boldog emlékeztető nagy királynékné névünnepeit örök emlékeztetővé tegyék.

— **Királyi kitüntetés.** Ófelsége Bodonyi Károly II. sz. csendőrkörletbeli járásörmesternek sok évi szolgálatának elismeréséül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Hazasság.** Salga Máttyás építész ma délután 4 órakor esküdtött örök hűséget Czuczay Gizella kisaszszonynak, Czuczay Ferenc városi rendőrségi kiadó leányának. Az esketési szertartást Lukácsy István hitoktató végezte fényes segédlettel. — **Werner Hugó** bácsalmási tb. szolgabíró ma tartotta esküvőjét Szüich Melánia urhölgygyel Kátyról.

— **A város jótékonyága.** A korai tél beálltával a hatóság vezetőinek figyelme a legszánandóbb nélkülözők, a szegény szülők gyermekei felé fordult és a tanácsnak első dolga volt, hogy mai ülésében 25 fiú és leánygyermek felruházására szükséges költséget kiutalványozza. A nemes tett nem szorul dicsőre és a város közönsége bizonyára örömmel veszi tudomásul a jótékonyág e megnyilatkozását.

— **Pertich Mihályné temetése** Ma délután 3 órakor helyezték örök nyugalomra Pertich Mihályné szül. Lichtneckert Ágnes hült tet mé. — A Wesselényi-utcai gyászház nagy udvara sem volt képes befogadni a végtisztességadásra megjelent gyászoló közönséget. Ott láttuk Bezeredy István főispánt és dr. Biró Károly polgármesterrel az élén az egész városi tisztviselői kart. A közgazdasági bank igazgatósága és hivatalnoki kara testületileg volt képviselve a temetésen. A gyászszertartást nagy segédlettel Jeszenovits János szentgyörgyi plébános és Hege-düs Lénárd a szt. Teréz plébánia káplánja végezték. A koszorus kocsit és a gyászokocsit a család és a nagyszámú tisztelők szebbnél-szebb koszorú borították.

— **Börtönvizsgálat.** Szabadka város közigazgatási bizottságának albizottsága Bezeredy István elnöke alatt a szabadkai törvényszék börtönhelyiségeiben ma délelőtt börtönvizsgálatot tartott. A bizottság, amelynek tagjai dr. Janiga János, dr. Antunovics József, dr. Eperjessy Béla,

dr. Kertész Sándor és jegyzője Krizse József voltak, úgy az egészségügy, mint pedig a fegyelem és rend tekintetében megelégedésének adott kifejezést. A börtönhelyiségekben jelenleg 99 férfi és 10 nő elítélt, 23 férfi és 4 nő vizsgálati fogoly és 9 felebbezés alatti férfi fogoly van. Kosárfonással 29 egyén foglalkozik. A bizottság egyhangú kívánásának megfelelőleg legközelebb felterjesztés feg. intézteni az igazságügyminiszteriumhoz, hogy villanyvilágítás vezettessék a börtönhelyiségekbe.

— **Felhívás.** A legjobb hírnévnek örvendő Kiss Károly és Társa bankháza Budapest, VII., Erzsébet-körut 19 sz. felhívja a t. olvasóközönséget, hogy osztálysorsjegyekre vonatkozó rendelkezéseiket azonnal küldjék be, mert a huzás már csütörtökön e hó 24-én kezdődik. Gondoljanak arra, hogy Kiss szerencséje Nagy!

— **Lelkés beiktatás.** A zombori ág. evang. hitközség holnap vasárnap délelőtt iktatja be ünnepélyesen Lombos Alfrédet az ujonnan megválasztott lelkészt. A beiktatás d. e. 1/2 10 órakor ünnepi istentisztelettel kezdődik. Ez követőleg a községtanács közgyűlést tart. Közgyűlés végeztével a Vadászúrtban díszebéd lesz, mely alkalommal Prokópá Imre tanár mondja ünnepi beszédet.

— **Szegény gyermekek felruházása.** A helybeli izr. nőegylet bold. Erzsébet királynénak emlékére f. hó 23-án (szerdán) d. u. 3 órakor az izr. hitközség tanácstermében szegény gyermekeket téli ruhákkal fog ellátni és azokat ott meg is vendégeli. Ezen ünnepélyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Elutasított felebbezés.** A város tanácsa tudvalevőleg elfogadta Babocsay és Gerster fővárosi vállalkozó cég ama ajánlatát, hogy a város csatornázásának, az építendő tüzelaktanyának és csapatkórháznak elönmunkálatait, tervezetét és költségvetését minden viszontkötellezettség kizárásával elkészíti. A tanács eme határozatát, amelyet a közgyűlés is jóváhagyott, Mácskovics Titusz és dr. Reisner Lajos megfelebbezték. A belügyminiszteriumtól ma érkezett le a leirat, amelyben a felebbezést elutasította.

— **A bajai hid munkálatai.** A kereskedelmi minisztérium hidosztálya már teljesen elkészült a baja báttaszéki hid terveivel. Mivel a munkához már kora tavasszal hozzá akarnak fogni, rövidesen kiírják a versenyfőnyalás határnapját is az egyes munkák vállalati úton való kiadására vonatkozólag.

— **Elmebeteg szállítás.** A mentők ma délelőtt beszállították a kórház elmebeteg osztályára Sztipics Anna 60 éves örült nőt, a kit már három izben gyógyultan bocsátottak el a kórházból.

— **Balesetek.** Ma két súlyosan sérült embert szállítottak a szabadkai kórházba. Az egyik Magyar Mihály, aki a teljes gyorsasággal haladó vonatra akart felszállani, de a kocsit ajtájában megbotlott és lábfejét a kerék összezuza. A másik Bakatori Gábor temerini illetőségű egyén, aki Pacséron lábát törte.

— **Tombolaestély.** Holnap vasárnap este tombolaestély lesz a Batthyányi utcai Spitzer-téle közkedvelt vendéglőhelyiségben. A szebbnél-szebb és igen értékes nyereménytárgyak egész nap láthatók a vendéglő helyiségében.

— **Török A. és Társa Budapest.** Ha a ma yar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték föléjárásitól között széttekintünk, önkénytelenül a Török-bank ötlük szemünkbe. Ez a cég állandóan azt hirdeti, hogy hazánk legnagyobb sorsjátéküzlete. Ennélfogva tudakozódtunk és teljesen igazolták illetékes helyen, hogy e bankház valóban a legnagyobb sorsjátéküzlet és a legtöbb sorsjegyet hozza forgalomba, ami nem is csudálni való, mert e cég a játszó közönség bizalmát a legnagyobb mértékben bírja. Azonkívül e bankház vevői felülmúlhatatlan szerencséjével játszanak. Csak az előző sorsjáték hatodik osztályában is a sok ezer nyereményen kívül a 600.000, és 400.000 legnagyobb nyereményt egy millió korona összegben és a többi sok nyereményt is hozzávéve, 2 millió koronánál többet fizetett ki vevőinek. Ilye eredmények egy osztályban és egyetlen egy sorsjáték-üzletben sem léteztek. Ennélfogva megragadjuk az alkalmat, hogy Török A. és Társa bankházát, kinek Budapest, Teréz-körut 4. sz. a. van a főüzlete, fiókjai pedig Váci-körut 4., Muzeum-körut 11. Erzsébet-körut 54. sz. alatt, mindenkinek ajánljuk a hivatalos terv szerint az I. osztály huzása legközelebbi csütörtökön és pénteken, f. é. november 24. és 25-én lesz és a sorsjegyek árai a következők: egész 12; fél 6; negyed 3. nyolcad 1.50. Aki tehát sorsjegyet akar vásárolni, forduljon bizalommal Török A. és Társához Budapest.

Aki önmagán hajtja végre az ítéletet.

Csesznek Mihály öngyilkossági kísérlete.

A földi igazságszolgáltatás kimondta a legnagyobb büntetést Csesznek Mihályra és két társára, akik oly rettenetes kegyetlenséggel gyilkolták meg és rabolták ki Pilisi Viktóriát és öreg béresét, Barsi Mihályt.

A rémes büntény tulajdonképeni tervezője Csesznek Mihály volt az elsőrendű vádlott, a kit cynikus büntársával, Németh Istvánnal egyetemben kötél általi halálra ítélte az esküdtek verdiktje alapján a szabadkai esküdttörvényszék.

Es ime e vadóllatias lelkületű, elvetemedett gonosztevőnek bizonyult rablógyilkos nem akarta bevárni az emberi igazságszolgáltatás ítéletének végrehajtását, felébredt benne az a kérlelhetlen bíró, amely minden emberi teremtményben megvan, a lelkiismeret. Az emberi lélek e kérlelhetlen bírója a halálítélet óta teljesen megtörte a gyilkost, a ki rettenetes bűnének tudatára ébredett és az iszonyatos rémlátások elől menekülő, ma éjjel el akarta végezni azt, amire bűnös lelke rászolgált, börtöncellájának ajtajára akasztotta magát.

Börtönének őrei azonban észrevették szándékát és levágták a kendőt, amelyet nyakára hurkolt és csakhamar életre hozták.

A mikor kérdést intéztek hozzá, hogy miért szánta magát az öngyilkosságra, azzal felelt, hogy a sorsa bántja.

Cseszneket a napokban látogatta meg az a cselédleány, akit az elrabolt gyűrűvel megajándékozott és akkor azzal vált el volt kedvesétől, hogy bár soha ne látta volna.

A másik halálra ítélte Németh István épen ellentéte büntársának. Kintűnően érzi magát és csak azon panaszkodik, hogy nem bír étvágyának megfelelően táplálkozni.

SZÍNHÁZ.

— **Indítvány a színház jubileumára.** Geiger A. Mór törvh. biz. tag indítványt nyújtott be a város tanácsához, hogy a színház fenállásának

50 éves jubileuma alkalmával rendezendő diszeldáson csakis a város által meghívott vendégek legyenek jelen. A tanács mai ülésében foglalkozott a beadvánnyal, azonban az indítványt, mivel arra a költségvetésben nincs fedezet és a helyi viszonyok sem alkalmasak a theatre paré rendezésére, nem vehette figyelembe.

EGYLET.

A szabadkai kath. legényegylet az idei télen is megtartja előadásait és tanításait. Négy csoportra oszlanak ezek az előadások és tanítások. A csoportok a következők: Vallás és erény; munkásság és szorgalom; egyezés és szeretet; vidámság és tréfa. Az egyes előadások idejét és jellegét lapunkban mindig közölni fogjuk. Tegnap, pénteken este, hitvédelmi előadás volt. Holnap, vasárnap délután 2—3 óráig az önképző szakosztályban lesz ülés. E szakosztály vezetője Mamusich Benedek tanár. November 22-dikén este *Völgyi Péter* városi alszámvevő az ipari könyvvezetésről tart előadást. November 23-dikén este *Sztipics András* tanító a magyar helyesírást és fogalmazást ismerteti.

A háború.

A háborúra vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

Csifu, nov. 19.

Port-Artur ostromában a japánok most már határozott nagy haladást tettek. A csaták, melyek a várerősség előtt napról-napra folynak, valóságos mézárásokká változtak át. Japánok és oroszok most már igen közel vannak egymáshoz. Megrendítő és roppant tragikus jelenetek játszódnak le az erődök előtt. Ezek közül egy jelenet, amelyet csifui menekültek beszélnek el, valósággal megrendítő hatást tett, még a japánokra is, pedig olyan halálmegvető hősiességről van szó. Az egyik kisebb erődött egész nap és egész éjjel bombázták. Az oroszok ágyúzása éjjel után három óra felé gyöngülni kezdett, végre egészen elnémult. Annál hevesebb volt a japánok ágyúzása. A falak már félig-meddig romban heverték. Egyszerre irtózatossá robbanás reszkettette meg a levegőt, amely még a szakadatlan ágyudörgést is ugyszólván elnyomta. Benn az erődben az oroszok minden löporkészletüket felrobbantották. A vár faláról két katona egymást átölve ugrott le a mélységbe az ostromló japánok közé és halva terültek el a földön. Az ostromlók diadalordítással vonultak be az erődbe, ahol már csak nyolcvan-kilencven élő ember volt. A többi mind halva vagy megsebesülve feküdt a vártalak mögött.

London, nov. 19.

A Standard jelentése szerint a japán kölcsön jegyzésének eredménye valamelyest csekélyebb, mint azt jelentették. 80,533,800 jent jegyeztek. A jegyzőfelek száma nagyobb, mint hitték, t. i. 20,000. E számok csak az Angliában jegyzett részre vonatkoznak.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

Legfinomabb cigaretta 1000 darab
 Valódi egyiptomi glicerin mentes hüvelyek

Cleopatra fűt 1.10
 Diva parafás 1.60

Vig Zsigm. Sándor
 könyv- és papir-kereskedésében
 kapható: Szabadkán

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY-VOJVODA.

Irta: Dugovich Imre. 72.

Két óra nem telt bele, mikor Jabelkárovi szerezseinek az élén, fegyvereseinek a sorfalai között Pazvanó palotája elé ért. A palotát övező falak kapui tárva voltak. Két testőr állt őrt a kapunál. Bent az udvaron néhány fegyveres lézengett. A legkisebb gyanút keltő jel sem akadt Jabelkárovi szemébe. A győzelmi mámor gyanútlanásával és dölyfével lovagolt a palota udvarába. Egyenesen a nagy kapu elé a palota főbejárójához lovagolt. A nagy vertvassal burkolt tölgyfa kapuszárnyak be voltak zárva.

— Mért nincsenek tárva a kapuk? kérde az utjában akadályra akadt szenvedély visszafojtott izgatottságával Pazvanó testőrparancsnokától.

— A halott nem nyithatja meg a kapukat, vitéz pasa. Majd én a másik bejáratnál bemegyek a palotába, s kitaratom a kapukat,

— Siess, ne késlekedj,

A testőrparancsnok mindenben szót fogadott. Néhány perc múlva belülről megdöngették a kaput. Ugyane pillanatban az egyik ablak díszesen kovácsolt vasrácsain puska csöve bukkant elő, s mikor lent nyikorogni kezdett a tölgykapu, fent eldőrdült a puska és Jabelkárovi a golyótól homlokán találva bukott le lováról. Pazvanó biztos kézzel, kitűnően célzott. A másik pillanatban egy ágyulövés dördült el a kapu alól, melyet a kartácszáporral borított szerezseinek halálordítása követett. Ugyanekkor előrohantak az elrejtett fegyveresek. s a falak kapui is bezárultak. Az udvarra zárt csapatból azokat, akiket megkímélt a gyilkoló kartács, csakhamar Pazvanó fegyveresei koncolták föl, ugyszólván ellentállás nélkül. Pazvanó testőrparancsnoka járt elől a koncolásban.

Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Laptulajdonosok: AZ A LAPITO

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. - Apró hirdetések előre fizetendők.

Zongora órákat ad, valamint két zímunkát elvállal megrendelésre egy intelligens nő. Cim a kiadóhivatalban.

Jó karban levő két üléses batár egész olaj tengő eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Jó házból való fiúk és lányok tanoncul felvételnek Deutsch Izidor, norinbergi diszmű és játékaruk üzletében, Szabadkán, Kossuth-utca. 517

Lakás változás. Özv. Hamburger lakását VI. kör. Petőfi-utca idb. Illés Antal ur házába helyezte át.

Egy ügyes vasalónó aki intézetben tanult, állandó munkára felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Gyakorlati oktatást a német, francia és angol nyelvi en ad egy ur, ki a nyelveket az illető országokban gyakorolta. Cim a kiadóhivatalban.

Ki akar eladni vagy venni könyvet, zeneművet, papirt, írószert, az men- „Antikvárium”-ba, Szabadka jen az „Antikvárium” a Gimnasium átellenében. Kölsönkönyvtárnak havi díja 30 kr Képes levelező-lapoknak csak 1 kr. darabja az Antikváriumban

Könyvelőnó ki a magyar német levelezésben teljes jártassággal bír, állását változtatni óhajtja. Cim a kiadóhivatalban.

Kertrendezés szezonja!

A nagybecsű közönség becses tudomására hozom, hogy a mai korszak igényeinek megfelelő pompás kivitelű

villák, udvari kertek s nagyobbzsabásu

parkirozások

terv. rajz szerint méltányos árban készítik. Nemkülönben élő és műkoszorúk, sircsökrok

I koronától feljebb pompás kivitelben, gyorsan és pontosan expedáltaknak.

Valamint különféle cserép és virágzó növényeim, szép kereszties fenyőfálm keretek alakításához.

Vágó György, kereskedelmi műkertész
 Telepem dr. Purgly-féle kert, az a gyermek menhely átellenében van.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka
 egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghűléseknél bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerár
 az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szótárlás.

Néhai Piros Jozsi

Orchester hegedűje

eladó.

MINDENKI TUDJA, HOGY

legjobb és biztos hatással bír a

köhögés és rekedtség ellen a híres

pemetefű és méz cukorka,

Első Szabadkai Cukorka Gyárból.

Kapható minden fűszerkereskedésben.

MAGYARORSZÁG

egyetlen helye

KECSKEMÉT

ahol óriási termés van szőlő, alma, szilva, kajszinbarack stb. gyümölcsneműekben és ahol

Első Alföldi Coenaegyar R.-T. KECSKEMÉTEN

Szeszfőzőgyára által üzemben tartott szeszfőződében valódi tiszta gyümölcspálinkát, jelenleg barackpálinkát főznek. Árjegyzekkel és mintázott ajánlattal szívesen szolgál a Gyárvezetőség

KECSKEMÉTEN.

Sürgöny és levélcim: Szeszgyár Kecskemét.

Uj!!

Legujabb!!

A magy. kir. szab. osztálysorsjáték legujabb föelarusítója ajánl

legelőször

a legujabb eredeti sorsjegyek t

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{8}$
12 kor	6 kor.	3 kor.	1.50 kor.

Schwáb Lipót

Budapest,

VI., Gyár-utca 43. szám.

Birtok parcellázás.

Kurd-Csibrákon, Tolna megye, a Budapest—Fiumei fővonal állomásától 5 percnyire levő

530 holdas birtok,

ely kitűnő buzatermelő föld, tetszésszerinti darabokban eladatik.

Ára holdanként (a 1000 öb) 180 frttól 300 frtig.

Bővebb felvilágosítást nyújt Bertalan Elemér földbirtokos Kurd-Csibrák, Tolna megye.

Cimbalom iskola
 — öntanulásra. —
 Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a KOVÁCS-féle legujabb cimbalom iskolából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajzzal, 50 legujabb magyar nótával. Az iskola ára 10 kor. Kapható KOVÁCS JÁNOS okl. cimbalomtanárnál, — Budapest, Erzsébet-körút 5. szám.

Hol lehet legolcsóbban vásárolni
 kész férfi öltönyt, gyermek ruhát, női kabátot és paletot

Földes Samu
 Szabadka, Főtér Vermes-palota.
 Férfi öltöny ... 17 kor. feljebb
 Ulster ... 22 " "
 Felöltő ... 17 " "
 Gyermek öltöny ... 5 " "
 Gyermek felöltő ... 9 " "

Külön osztály női konfekciókban.
 Női Jaquetok ... 11 kor. feljebb
 Női Paletok ... 17 " "
 Piu és leánygallérok 5 " "

A megrendelések kívánatra házhoz küldetnek.

Hegedüs Bálint fia Ferencz
 mokrini gőzmalmanak lisztraktára
Szabadka, Deák-utcza Vermes-féle ház.
 Ajánlja legjobb minőségű, saját őrlésű
fehér és kenyér isztjeit, továbbá saját készítésű tojasos tarhonyát,
 valamint a mai kor igényeinek megfelelő jól berendezett fűszer- és terményáru üzletét, ahol minden e szakmába vágó cikkek a legjutányosabb árban és pontos kiszolgálás mellett kaphatók. A p. é. közönség szíves pártfogását kérve
Hegedüs Bálint fia Ferencz.
Naponta friss házi kenyér kapható.

A megrendelések kívánatra házhoz küldetnek.

Világhírű!
 a „REKORD” festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arczképeiről, melyeket elsmert művészek által készített Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevelével a világ minden tájáról.
Elsőrangú képek árai:
 Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban ára ... 20 korona.
 Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin- és krétarajz ára ... 5 korona.
 Részletes árjegyzék bérmentve.
 Egy életnagyságu képet készítettünk mindenkinek teljesen ingyen, ha részünkre 3 rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi.
 „REKORD” festészeti műintézet
 Budapest, VII., Ro te biller-utca 46.

Magyarország legrégibb bélyegző gyára az első magy. ruggyanta bélyegzőgyár és véső intézet
 BUDAPEST, VI. Váci-körút 17/B.
 Jutányos ára!
 Pontos kiszolgálás! Árjegyzék ingyen! Vizontelárusítók kerestetnek!

HALLATLAN KEDVEZMÉNY Pártos Hermannál;
 főtér, Farkas J. lüszkerkereskedővel szemben, fiakkerosok megállóhelye.
 Bármily óra rendes javítása 2 évi jótállás mellett 75 kr.
 Egy óra üveg frt —.10 Inga óra 4 frttől feljebb
 Egy pontosan járó óbresztő óra 1.50 Aranv gyűrűk 2 frttől feljebb
 Valódi nickel zsebórák 3 frttől feljebb Aranv függők 1 frttől feljebb
 Kétfedelű ezüst zsebórák 5.50 fe jebb különféle árban.
 Valóditajték pipák 1.50 feljebb. Javító műhely aranyműves és ékszer munkákban.
JAVÍTÁSOK GYORSAN 'S PONTOSAN KÉSZÍTETNEK.
 Photo-email képek készítése arany-, ezüst- és dublé keretben. Mindenféle ékszer muukák ujonnan elkészítése jutányosan.

SZILVASSY FERENCZ
 zongora készítő Szabadkán
 — és hangoló Szabadkán
 Petőfi-u. Schnir-féle ház.
 Elvállal hangolásokat és minden e szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan.
 Meghívásra vidékre is megy.
 Zongorák rövidítését elvállalja

Gaedicke szerencséseje öríási!
 Tizenöt millió korona nyereményt fizettem ki rövid időn belül, közte következő főnyereményeket:
A nagy juta mat 600.000 korona értékben 62551 számra

400000 korona 11119. számra	60000 korona 97263. számra	60000 korona 78863. számra
400000 „ 28916. „	30000 „ 38691. „	60000 „ 82528. „
400000 „ 33464. „	100000 „ 42758. „	30000 „ 6920 „
70000 „ 60912. „	100000 „ 49878. „	30000 „ 90964. „
60000 „ 17357. „	100000 „ 87991. „	

A XV. magyar kir. szab. osztálysorsjátékban újból **110.000 sorsjegy 55.00 nyereménnyel** sorsoltatik ki, közte az esetleges
Egy millió korona értékű főnyeremény.
 Minden második sorsjegy nyer.
 Az I. osztály huzása már 1904. november hó 24-én és 25-én.
Sorsjegy-árak: Egész 12.— fél 6.— negyed 3.— nyolczad 1.50 korona
 A sorsjegyek szétküldése előzetes fizetés vagy utánvét ellenében történik. — Hivatalos tervek ingyen.
 Postabefizetési lapok az összegek postadíjmentes beküldésére díjtalanul állnak ügyfeleim rendelkezésére. — A megrendeléseket lehetőleg azonnal kérem.
GAEDICKE A. Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtője **BUDAPEST, Kossuth-Lajos-utca 11. szám.**
 Nyomatott kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.